

Alkotmánybíróság
részére
Fővárosi Törvényszék
1027 Budapest
Tölgyfa u. 1-2.
útján

15

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK KÖZIGAZGATÁSI KOLLEGIUMA 13.	
FOLAJSTRÓMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán/Gyűjtőládán/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat	Erkezett: 2021 JÚN 29.
PÉLDÁNY: 3 IV. <i>ürlap</i>	MELLÉKLET: 2 KÖZTUK: <i>ngl.</i>
Ügyszám: IV/02867K01/2021	FOLAJSTRÓMSZÁM: 704895/20
Erkezett: 2021 JÚL 12.	Ügyszám: 47.K.704.895/2020. Kfv.III.38.047/2020/8.
Példány: 1	Kezeltiroda: 24
Melléklet: db.	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Dietz Henrietta ügyvéd (Dr. Dietz Henrietta Ügyvédi Iroda, székhely: [REDACTED])

[REDACTED] indítványozó (állandó lakóhely: [REDACTED])
meghatalmazással igazolt jogi képviselőjeként az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján.

Az indítványozó álláspontja szerint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tnyr.) 11. §-a a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) 33. § (2) bekezdésével összefüggésben alaptörvény-ellenes, mivel az sérti az indítványozó Magyarország Alaptörvényének II. cikkének foglalt jogát az XIX. cikk (1) és (2) bekezdésére figyelemmel.

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a jogszabály alaptörvény-ellenességét és az Abtv. 46. § (1) bekezdés alapján a Kormány hívja fel jogalkotási feladatának teljesítésére.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az elsőfokú hatóság határozatában az akkor hajléktalan indítványozó aktív korúak ellátására való jogosultságát, továbbá egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítását megszüntette. A határozat indokolásában megállapította, hogy miközben a hatóság havi rendszeres pénzbeli ellátást utalványozott az indítványozó részére, addig ezzel párhuzamosan egyéb jóváírások is történtek havi rendszerességgel az indítványozó fizetési folyószámláján. Erről a tényről a hatóságot az indítványozó nem értesítette, bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, ezzel szándékosan félrevezette a hatóságot. Miután az elsőfokú hatóság álláspontja szerint az indítványozó megélhetése más módon biztosított volt, ezért részére aktív korúak ellátása nem folyósítható. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság a az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolása szerint az indítványozó átlagosan [REDACTED]

forint havi jövedelemre tett szert, ami meghaladja a [REDACTED]-forintos jogosultsági határt, így a hatóságnak a jogosultság megszüntetéséről kellett döntenie.

Az indítványozó keresetében kérte a közigazgatási bíróságot, hogy a határozatot, mint jogszabálysértőt semmisítse meg, valamint alperest kötelezze új eljárás lefolytatására. Álláspontja szerint a közigazgatási hatóságok tévesen értelmezték a Szoc. tv. 10. § (2) bekezdése szerint jövedelem-számítási módot, így az indítványozónak valójában átlagosan csak havi [REDACTED]-forintos jövedelme volt. Indítványozó emellett kérte a közigazgatási bíróságot, hogy függesse fel az eljárást és forduljon az Alkotmánybírósághoz.

A Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 3-án hozott 47.K.704.895/2020/7. számú jogerős ítéletével - az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése nélkül - a keresetet elutasította.

Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben indítványozta az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezését az öregségi nyugdíjminimumhoz kapcsolódó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenesség vizsgálatára irányulóan.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a 2021. március 31. napján meghozott Kfv.III.38.047/2020/8. ítéletében a Fővárosi Törvényszék ítéletét - az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése nélkül - hatályában fenntartotta.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a rendes jogorvoslat lehetőségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 99. § (1) bekezdése zárta ki.

Az indítványozó a Kp. 115. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárást kezdeményezett, mely a Kúria Kfv.III.38.047/2020/8. számú ítéletének meghozatalával lezárult.

Perújítási kérelem nem került előterjesztésre.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2021. április 27. napján elektronikus úton vette át.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint határidő 2021. június 26-án jár le azzal, hogy ezen nap munkaszüneti napra esik, így az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 28. § (2) bekezdése alapján a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon, azaz 2021. június 28. napján, hétfőn jár le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó a közigazgatási per felpereseként és a támadott jogszabályi rendelkezések címzettjeként érintett.

e) Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

Az egyedi ügy tárgya olyan szociális igazgatási ügy volt, melyben az indítványozó ellátásokra való jogosultságát a közigazgatási hatóságok arra hivatkozva szüntették meg, hogy az indítványozó jövedelme - a Szoc. tv. 10. § (2) bekezdése szerinti számítási módszer alapján - a Szoc. tv. 33. § (2) bekezdése szerinti mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 90%-át meghaladta, ezért az indítványozó megélhetése a Szoc. tv. alkalmazásában más módon biztosítottak volt tekinthető, így az ellátásra való jogosultság Szoc. tv. 33. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei már az indítványozó vonatkozásában nem álltak fenn. Az öregségi nyugdíjminimum összegét a Tnyr. 11. §-a határozza meg. A közigazgatási jogvita tárgya ezen szabályok alkalmazása volt.

Az indítvánnyal támadott jogszabályok vizsgálata alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is, mivel az öregségi nyugdíj legkisebb összegét megállapító jogszabályi rendelkezés számos szociális ellátás megállapításának az alapját képezi. Ilyen ellátások többek között az időskorúak ellátása, települési támogatás, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság, baleseti táppénz, családtámogatások: gyet, gyes, anyasági támogatás. Emellett ezen összeg képezi az alapját az eljárási költség-kedvezmények rendszerének is.

A társadalom széles körű érintettségének tényén túl a kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű jellegét támasztja alá, hogy az Alkotmánybíróság sem az Alaptörvény hatályba lépése előtt, sem azt követően nem foglalkozott érdemben a támadott jogszabályokkal az emberi élethez és méltósághoz való joggal összefüggésben, továbbá hogy a felvetett alkotmányjogi kérdés, a szociális jogi igények alkotmánybírósági kontrollja intenzív nemzetközi tudományos diskurzus tárgya.¹

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyesség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének indokolása

¹ Boyle, Katie (2020) Economic and Social Rights Law: Incorporation, Justiciability and Principles of Adjudication. Routledge Research in Human Rights Law. London: Routledge
Alviar García, Helena - Klare, Karl - Williams, Lucy A. (szerk.) (2014) Social and Economic Rights in Theory and Practice, Routledge
Young, Katharine G. (2012) Constituting Economic and Social Rights, Oxford University Press

Indítványozó hangsúlyozza, hogy alkotmányjogi panaszának tárgya nem önmagában a Tnyr. 11. §-a, hanem a Tnyr. 11. §-a az Szocvtv. 33. § (2) bekezdésével összefüggésben. Az Alkotmánybíróság a Szocvtv.-t ezen rendelkezését sem önállóan, sem a Tnyr. 11. §-ával összefüggésben nem vizsgálta. Az alapeljárásban a közigazgatási bíróság által hivatkozott 857/B/2005. AB határozat nem teremt res iudicata-t, ugyanis az Alkotmánybíróság az ügyben az egykori Alkotmány 54. §-a körében vizsgálatot nem folytatott le, a beadványt ezen jog vonatkozásában formai okokból visszautasította.

Ezen tényekre, valamint a következő érvekre tekintettel kéri az indítványozó a két jogszabályhely alkotmánybírósági normakontrollját.

Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályok:

A Tnyr. 11. §-a szerint az öregségi teljes nyugdíj legkisebb összege havi 28 500 forint.

A Szoc. tv. 33. § (1) bekezdése szerint az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek, (...) feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

A 2009. január 1-jétől hatályos (2) bekezdés első mondata szerint az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs.

A Tnyr. 11. §-a által meghatározott öregségi nyugdíj legkisebb összege 2008. január 1. óta havi 28.500 forint.

Az ismertetett rendelkezések alapján látható, hogy a szociális igazgatási jogszabály az állami ellátásra való jogosultságot a kormányrendelet által meghatározott összeghez köti, olyan módon, hogy annak egy csökkentett összegét szabja a szociális ellátás igénybevételének feltételéül.

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) által közzétett fogyasztói árindex 2008. évi bázison számítva 2019-re 141,1%, tehát a 2020. évben reálértéken 40.221,5 forint felelt volna meg a 2008. évi 28.500 forintnak.

Év	Fogyasztói árindex (%)
2008	106,1
2009	104,2
2010	104,9
2011	103,9
2012	105,7

2013	101,7
2014	99,8
2015	99,9
2016	100,4
2017	102,4
2018	102,8
2019	103,4
2020	103,3

Adatok forrása: Központi Statisztikai Hivatal, A fogyasztóiár-index (1985–), http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qsf001.html#

A Szoc.tv. és a Tnyr. rendelkezéseinek együttesen úgy értelmezhető, hogy a jogalkotó álláspontja szerint a családok megélhetésének költsége a 2009. év óta eltelt tizenegy évben nem növekedett, miközben a hivatalos statisztikai adatok szerint az legalább 40 százalékponttal emelkedett.

Annak meghatározása, hogy a minimális szintű megélhetéshez mennyi jövedelemre van szükség, társadalompolitikai kérdés. A létminimumra vonatkozó számításokat tudományos módszerek alapján a KSH is végzett 2014-ig.²

A KSH létminimum adatsoraiból megállapítható, hogy a létminimum összege már a 2008. évben is - családszerkezettől függően - legalább 44 000 forint volt, ami a 2014. évben, az utolsó közzétett adatok szerint közel 54 000 forintot tett ki, azzal, hogy ugyanezen időszak alatt például az egyedülálló felnőttek esetében 72 000 forintról 87 000 forintra növekedett.

A jogalkotó ennek ellenére sem a Tnyr. által meghatározott összeget nem emelte, sem pedig a Szoc. tv. által meghatározott jogosultsági szabályokat nem igazította a fogyasztóiár-index változására figyelemmel. A jogalkotó az emberi élethez és méltósághoz fűződő jog védelmében érdekében több módon is alkotmányosan járhatott volna el: a Tnyr. szerinti összeget felemelhette volna, vagy a Szoc. tv.-ben meghatározott feltételeket megváltoztatta volna.

A Tnyr. 11. § alkalmazásával megállapítandó rászorultsági alapú pénzbeli szociális ellátások szabályai - az indítványozó esetében a Szoc.tv. 33. § (2) bekezdése - a ténylegesen rászorulóknak széles rétegeit zárják ki az állami ellátás igénybevételének lehetőségéből. A fogyasztói árindexet, azaz az ellátás összegének vásárlóerejét nem követő megélhetési küszöb jogszabályi meghatározása alkalmatlanná vált a jogszabály céljának elérésére, mivel a Tnyr.-ben meghatározott összeg az emberi élethez szükséges megélhetési minimum összegét sem biztosítja. Ez pedig ellentétes az állam életvédelmi kötelezettségének követelményével a következő alkotmányjogi érvek szerint.

² Központi Statisztikai Hivatal, Létminimumértékek (1990–)

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zhc011.html?lang=hu

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény Nemzeti hitvallása az R) cikk (3) bekezdése szerint az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

A Nemzeti hitvallás szerint: „*Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét,*” továbbá „*Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet [...] kiteljesítése.*”

Az Alaptörvény 28. cikkéből következően tehát a Szocvtv. 33. § (2) bekezdése és a Tnyr. 11. §-a az Alaptörvénnyel összhangban értelmezendő. Az értelmezés során nem hagyható figyelmen kívül, hogy az állam kötelezettségként vállalta az elesettek és a szegények megsegítését, valamint az, hogy jogszabály értelmezése csak akkor felel meg az Alaptörvény 28. cikkének, ha igazolható, hogy a jogszabály a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgál.

Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény - és módosításainak - hatályba lépése óta nem volt lehetősége az Alaptörvény II. cikkbe foglalt élethez és az emberi méltósághoz való joggal összefüggésben vizsgálni a szociális ellátásokkal kapcsolatos jogszabályokat, ugyanakkor az Alaptörvény hatálybalépése előtt néhány esetben már értelmezte a legfontosabb alapvető jog szociális ellátó és társadalombiztosítási rendszerben útján való érvényesülését.

Az Alaptörvény II. cikke a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvénnyel (a továbbiakban: korábbi Alkotmány) azonos tartalommal védi az emberi élethez és méltósághoz fűződő jogot. A korábbi Alkotmány 54. § (1) bekezdése szerint ugyanis Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.

Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény - valamint az esetleges módosításainak - hatálybalépését követően a korábbi Alkotmány alapján született alkotmánybírósági határozatokba foglalt érvek változatlanul felhasználhatóak, feltéve, hogy az alkalmazhatóságnak a tartalmi egyezés folytán nincs akadálya.

Az Alkotmánybíróság a korábbi Alkotmány 54. § (1) bekezdéséből - és a 70/E. §-ából - vezette le a megélhetéshez szükséges ellátáshoz való jogot, azaz olyan megélhetési minimum állam általi biztosítását, amely elengedhetetlen az emberi méltósághoz való jog megvalósításához. [32/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 251, 254.] A 42/2000. (XI. 8.) AB határozat ezt azzal egészítette ki, hogy a társadalombiztosítási és a szociális intézményi rendszer kialakításakor és működtetésekor az Alkotmányból fakadó alapvető követelmény az emberi élet és méltóság védelme. A 37/2011. (V. 10.) AB határozat indokolása szerint államnak „*be kell avatkoznia, ha az egyén nem képes a maga számára az anyagi értelemben vett méltó életet biztosítani, és az anyagi létminimum alatt él, vagyis az emberi méltóságnak van egy ellátási*

igényt megalapozó funkciója is". [ABH 2011, 225, 235.; megerősítve: 176/2011. (XII. 29.) AB határozat, ABH 2011, 622.]. Az idézett határozatok indoklása alapján látható, hogy az Alkotmánybíróság az emberi élet feltételeivel összefüggésben a méltósághoz való jogot - mint egymástól elválaszthatatlan jogokat - a korábbi Alkotmány kapcsán már értelmezte.

Indítványozó álláspontja szerint a hivatalos állami statisztikai adatok mint köztudomású és az alkotmányjogi panasz eljárásban is releváns tények tükrében, az Alaptörvény 28. cikkére és a Nemzeti Hitvallásban vállaltakra, valamint az Alkotmánybíróság a korábbi Alkotmány értelmezése során kialakított gyakorlatára figyelemmel, a XIX. cikk alapján kialakított Szocvtv. 33. § (2) bekezdése a Tnyr. 11. §-ával összefüggésben sérti az Alaptörvény II. cikkébe foglalt élethez és emberi méltósághoz való alapvető jogot.

Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése

Az Alaptörvény Q cikk (2) bekezdése szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. A (3) bekezdés szerint Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé. Továbbá az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik és azt a (3) bekezdés c) pontja alapján megsemmisítheti, illetve sarkalatos törvényben foglalt jogkövetkezményt állapíthat meg.

Az öregségi nyugdíjminimum összege és annak jelenleg hatályos alkalmazása Magyarország nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségeivel is ellentétes.

A Módosított Európai Szociális Karta (Revised European Social Charter, a továbbiakban: Egyezmény), amelyhez Magyarország 2004. október 7-én csatlakozott és amelyet 2009. április 20-án ratifikált (kihirdette a 2009. évi VI. törvény), deklarálja a szociális biztonsághoz való jogot (11. cikk). A 13. Cikk 1. bekezdése szerint:

"A szociális és egészségügyi segítségre való jog hatékony érvényesítése céljából a Felek vállalják, hogy:

*1. biztosítják a megfelelő támogatást minden olyan személy számára, aki nem rendelkezik megfelelő erőforrásokkal és aki nem képes ilyen erőforrásokat saját erőből vagy más forrásokból, így valamilyen társadalombiztosítási program keretében sem biztosítani, vagyis betegség esetén az állapota által megkívánt ellátást megkapja."*³

Az Egyezmény monitorozása során legutóbb a 2017-es értékelésben (2017/def/HUN/13/1/EN) állapította meg a Szociális Jogok Európai Bizottsága, hogy a támogatások összege "nyilvánvalóan nem megfelelő" (manifestly inadequate), ezért Magyarország ebben a tekintetben nem teljesíti az Egyezményben vállalt kötelezettségét.⁴ Ugyanakkor a jelentés kitér

³ Az Egyezmény eredeti, angol nyelvű szövege:

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Parties undertake:
1. to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition.

⁴ "Level of benefits: To assess the level of social assistance during the reference period, the Committee takes note of the following information:

- *Basic benefit: The Committee notes from MISSOC that employment substituting benefit (foglalkoztatást helyettesítő támogatás) equals 80% of the minimum old-age pension (öregségi nyugdíj minimum), i.e. HUF22,800 (€ 72) per month in 2015. As regards the old-age allowance (Időskorúak járadéka), it stood at*

arra is, hogy ezt a körülményt már 2015-ben is egyezményesértőnek minősítette. A megállapítások óta újabb három év eltelt, és a vizsgált juttatások összege azóta is változatlan.

Nemzetközi kitekintés

A Német Szövetségi Köztársaság alkotmánybírósága számos döntésével vizsgálta az emberi méltóság tartalmát a szociális állam elvével összefüggésben adójogi, családtámogatási jogszabályok, valamint szociális ellátásokról szóló jogszabályok normakontrollja során.⁵ Ezen alkotmánybírósági gyakorlat eredményeképp a német szociális ágazati jogszabályok alkotmányosságának feltétele az ún. Existenzminimum, az emberi élethez szükséges méltó lét ("ein menschenwürdiges Dasein") biztosítása.

A Szövetségi Alkotmánybíróság a Waisenrente II ügyben már 1975-ben kimondta, hogy "(a)z állami közösségnek minden esetben biztosítania kell a méltó élethez szükséges minimális feltételeket, és ezen túlmenően törekednie kell arra, hogy a lehető legnagyobb mértékben integrálja őket a társadalomba, elősegítse megfelelő gondozásukat a családon belül vagy harmadik személyek által, és biztosítsa a szükséges gondozási lehetőségeket."⁶ A méltó megélhetés tehát az emberi létezés alkotmányos minimuma, amely attól függetlenül megilleti az egyént, hogy a jogalkotó társadalompolitikai mozgásterén belül milyen ellátásokat határoz meg. Az alkotmánybíróság 1990-et követően döntéseiben következetesen a normakontroll részeként kezelte a szövetségi törvényhozás által hivatkozott létminimum-adatok értékelését, azaz az alkotmányos vizsgálódást nem pusztán doktrinális szinten, hanem a jogszabályok tartalmát alátámasztó társadalmi valóság körében is vizsgálta.⁷

80% of the minimum old-age pension in case of an old-aged person with a spouse; 95% of the minimum old-age pension in case of one-person households below 75 years of age; 130% of the minimum old-age pension in case of one-person households above 75 years of age. The Committee further notes from the report that the average monthly amount of old-age allowance stood at HUF 27 362 (€ 86). The minimum old age pension stood at HUF 28 500. (€ 90)

- *Additional benefits: the Committee takes note the statistics regarding the monthly average amounts of allowances, such as nursing fee, home maintenance support, support for debt discharging etc. It also notes that these were removed from the Social Act as of 1 March 2015. Local governments may provide support in the framework of the settlement aid. The Committee also takes note of the regulations governing debt management services to help with housing loan arrears, which were also removed from the Social Act as of March 2015. The Committee notes that local Governments are now responsible for settlement aid. It asks the next report to indicate whether settlement aid is provided to any person in need (who satisfies the condition) or the decision on its granting is left to the discretion of the local Government and therefore, is not guaranteed as a subjective right.*
- *The poverty level, defined as 50% of the Eurostat median equivalised income, was €2 278 per year, or €190 per month.*

*In its previous conclusion the Committee held that the level of social assistance paid to a single person without resources, including the elderly, was **manifestly inadequate as it was not compatible with the poverty threshold**. It notes from the report in this regard that the changes introduced to the benefits system in the past few years have been driven by the ambition that all persons available for employment should earn their living through work instead of benefits, since employment is the most important tool for breaking out of poverty. The Government aims to make the opportunity of employment available to everyone.*

The Committee notes that the amount of social assistance that can be obtained by a single person without resources, including elderly persons, falls below the poverty threshold and therefore, is not adequate. The Committee reiterates its previous finding of non-conformity."

Az Értékelés elérhető: <http://hudoc.esc.coe.int/eng/?i=2017/def/HUN/13/1/EN>

⁵ BVerfGE 40, 121, 133 (Waisenrente II)

⁶ BVerfGE 40, 121, 133 (Waisenrente II) 44. bekezdés

⁷ BVerfGE 82, 60 (Steuerfreies Existenzminimum), BVerfGE 87, 153, 169 (Grundfreibetrag), BVerfGE 99, 216 (Familienlastenausgleich II), BVerfGE 99, 246 (Kinderexistenzminimum I), BVerfGE 125, 175 (Hartz IV),

Kulcsfontosságú és a szakirodalom által intenzíven tárgyalt Hartz IV döntésében 2010-ben részletesen kidolgozta a normakontroll szempontjait, amelyek a két állam közös jogi hagyományaira, valamint a Grundgesetz és az Alaptörvény hasonló szövegezésére tekintettel a magyar Alkotmánybíróság számára is mintaként szolgálhatnak.

A Hartz IV döntés elvi tartalma szerint az emberi méltósághoz méltó létminimum biztosításához való alapvető jog a jóléti állam elvével összefüggésben minden segítségre szoruló személy számára biztosítja azokat az anyagi feltételeket, amelyek fizikai létehez és a társadalmi, kulturális és politikai életben való minimális mértékű részvételéhez elengedhetetlenek. Ez az alapjog minden egyén méltóságának tiszteletben tartásához való abszolút jog mellett önálló garanciális jogként is jelentőséggel bír. A jogalkotónak az ellátásokat konkretizálnia és folyamatosan aktualizálnia kell, azokat a közösség mindenkori fejlettségi szintjéhez és a fennálló életkörülményekhez kell igazítania. Ennek során a jogalkotónak mozgásteret van. A jogosultság mértékének meghatározása érdekében a jogalkotónak átlátható és megfelelő eljárásban, reális és érthető módon, megbízható számadatok és bizonyító erejű számítási eljárások alapján kell értékelnie a megélhetéshez szükséges valamennyi kiadást.

Látható tehát, hogy a Német Szövetségi Alkotmánybíróság nem pusztán a jogalkotás eredményét vizsgálja, de a jogalkotási eljárást is a normakontroll körébe vonja.⁸

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

Az indítványozó nyilatkozik, hogy nem kérte a közigazgatási bíróságot, hogy a jogerős döntés végrehajtását az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján függessze fel.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indítványozó személyes adatait ne tegye közzé.

Az indítványozó meghatalmazott jogi képviselő útján jár el.

Melléklet:

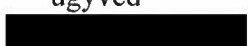
1. sz. melléklet: jogi képviselő meghatalmazása
2. sz. melléklet: a Fővárosi Törvényszék 47.K.704.895/2020. számú ítélete
3. sz. melléklet: a Kúria Kfv.III.38.047/2020/8. számú ítélete

Budapest, 2021. június 26.

Tisztelettel,

Dr. Dietz Henrietta

dr. Dietz Henrietta
ügyvéd

indítványozó képviselőként

BVerfGE 132, 134 (Asylbewerberleistungsgesetz), BVerfGE 137, 34 (Existenzsichernder Regelbedarf), BVerfGE 152, 68-151 (Hartz IV Sanktionen)

⁸ Magyar nyelven lásd Téglási András (2019) A szociális jogok alkotmányos alapjogi védelmére védelme—különös tekintettel a szociális biztonság alapjogi védelmére. Dialóg Campus Kiadó, 212-229. o.

